

PODSUMOWANIE

do uchwały nr 0007.48.2026 Rady Miejskiej w Czarnej z dnia 5 sierpnia 2026 r. w sprawie Planu ogólnego Gminy Czarne

na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670), zwanej dalej „ustawą oos”

Zgodnie z art. 46 ustawy oos, w trakcie sporządzania planu ogólnego gminy przeprowadzono postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy oos opracowana została Prognoza oddziaływania na środowisko do ustaleń planu ogólnego. Zgodnie z art. 39 ust. 1 podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego i prognozy oddziaływania na środowisko poprzez ogłoszenie w prasie oraz na tablicy ogłoszeń Miasta i Gminy Czarne, tablicach ogłoszeń sołectw, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Czarne, stronie WWW gminy. W ustalonym terminie, tj. od 27 stycznia 2025 r. do 27 lutego 2025 r., nie wpłynęły żadne wnioski do Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 53 ustawy stopień szczegółowości i zakres informacji zawarty w Prognozie uzgodniono z organami, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt. 3., tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Człuchowie.

Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego jest dokumentem sporządzanym na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670). Dokument ten stanowi jedno z kluczowych narzędzi oceny wpływu polityki przestrzennej gminy na stan środowiska naturalnego, krajobraz oraz zasoby przyrodnicze.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena przewidywanych skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego, w kontekście konieczności zapewnienia ochrony środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi oraz zachowania zasad zrównoważonego rozwoju. Analizie poddano m.in. potencjalny wpływ na wody, glebę, klimat akustyczny, bioróżnorodność, krajobraz, jakość powietrza oraz zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Z uwagi na ogólny i strategiczny charakter planu, do oceny przyjęto metodę analogii – powszechnie stosowaną w prognozach oddziaływania na środowisko w przypadkach, gdy brak jest konkretnych parametrów inwestycyjnych możliwych do bezpośrednich obliczeń. Pozwala ona na szacunkowe określenie możliwych oddziaływań na podstawie danych porównawczych, dostępnych analiz oraz doświadczeń z realizacji podobnych polityk przestrzennych.

Plan ogólny gminy Czarne realizuje obowiązek ustawowy wynikający z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i stanowi fundament do dalszego planowania lokalnego, w szczególności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zgodnie z przepisami, decyzje WZ będą możliwe wyłącznie w granicach wyznaczonych Obszarów Uzupełnienia Zabudowy (OUZ).

Dokument planu ogólnego dzieli gminę na strefy planistyczne, którym przypisano podstawowe oraz uzupełniające funkcje użytkowania terenu w oparciu o ich aktualne zagospodarowanie i użytkowanie jak i planowane przeznaczenie terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie w planie określono gminne standardy urbanistyczne obejmujące m.in. parametry zabudowy, wskaźniki intensywności, udział powierzchni biologicznie czynnej czy maksymalną wysokość budynków. Standardy te zostały dostosowane do lokalnych warunków przestrzennych, środowiskowych i społecznych, a ich celem jest zapewnienie ładu przestrzennego oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko.

Wyznaczenie stref planistycznych oparto na istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy, uwarunkowaniach środowiskowych, a także kierunkach rozwoju określonych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarne oraz aktualnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Plan ogólny gminy ma charakter kierunkowy i stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy w wyznaczonych Obszarach Uzupełnienia Zabudowy (OUZ). W związku z tym nie jest możliwe przypisanie konkretnych przeznaczeń do poszczególnych działek ani przeprowadzenie precyzyjnej prognozy oddziaływań środowiskowych dla konkretnych inwestycji. Analiza możliwych skutków ogranicza się do poziomu ogólnego i orientacyjnego.

Obszar gminy Czarne charakteryzuje się dużą lesistością, niskim stopniem zurbanizowania oraz znacznym udziałem terenów rolnych. Urozmaicony krajobraz oraz mozaika dobrze zachowanych siedlisk naturalnych i półnaturalnych, w tym dolin rzecznych Gwdy, Szczyry i Czernicy decydują o wysokiej wartości ekologicznej i krajobrazowej gminy. Walory te znajdują odzwierciedlenie w występowaniu form ochrony przyrody, takich jak Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Szczyry” (PLH220066), rezerwat przyrody „Dolina Gwdy” oraz pomniki przyrody. Wszystkie te elementy tworzą spójny system przyrodniczy o wysokiej wartości ekologicznej, hydrologicznej i krajobrazowej, którego zachowanie stanowi jeden z filarów lokalnej polityki przestrzennej.

W projekcie planu ogólnego tereny o szczególnej wartości przyrodniczej zostały objęte przede wszystkim strefą otwartą (SO), której podstawową funkcją jest ograniczenie intensywnej zabudowy oraz zachowanie ciągłości środowiskowej i krajobrazowej. Obejmuje ona m.in. doliny rzek Gwdy i jej dopływów, torfowiska, rozległe kompleksy leśne, tereny podmokłe i łąkowe, a także grunty rolne i zadrzewienia śródpolne – elementy kluczowe z punktu widzenia migracji fauny, retencji wód, ochrony gleb oraz kształtowania mozaikowego krajobrazu wiejskiego. Jej wyznaczenie przyczynia się do zachowania bioróżnorodności, ograniczenia fragmentacji siedlisk oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu, takim jak susze, podtopienia czy erozja gleb. Przyjęte w planie podejście oparte na zasadzie unikania kolizji z obszarami chronionymi oraz minimalizacji presji inwestycyjnej na tereny o szczególnej wrażliwości przyrodniczej, tworzy solidne podstawy dla zrównoważonego rozwoju gminy, z poszanowaniem jej unikalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Wpływ realizacji planu na środowisko będzie w dużej mierze zależał od lokalizacji i charakteru nowych inwestycji. W przypadku terenów już zurbanizowanych, ustalenia planu ogólnego nie prowadzą do znaczącego zwiększenia obciążeń środowiskowych, lecz raczej porządkują i utrwalają istniejący sposób użytkowania przestrzeni. Dogęszczanie zabudowy może skutkować wzrostem natężenia oddziaływań, takich jak redukcja powierzchni biologicznie czynnych, wzrost emisji zanieczyszczeń czy hałasu. Jednak działania te, realizowane w ramach istniejących struktur osadniczych, wpisują się w zasady ładu przestrzennego i sprzyjają efektywnemu wykorzystaniu dostępnej infrastruktury. Taki sposób rozwoju ogranicza rozpraszanie zabudowy, a tym samym minimalizuje presję na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo.

Zwiększone oddziaływania mogą wystąpić w wyniku przekształceń terenów dotąd niezainwestowanych, zwłaszcza tych posiadających wysokie walory środowiskowe, przyrodnicze lub rolnicze. Projekt planu ogólnego gminy Czarne ogranicza możliwości realizacji intensywnej zabudowy w takich obszarach, uwzględniając m.in. formy ochrony przyrody, obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, osuwiska, tereny wzdłuż rzeki Gwdy i jej dopływów oraz inne przestrzenie o istotnym znaczeniu ekologicznym lub krajobrazowym.

W wyniku przeprowadzonej analizy ustaleń projektu planu ogólnego gminy Czarne oraz ich potencjalnego oddziaływania na środowisko, stwierdza się, że dokument został opracowany z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych, przestrzennych, społecznych i infrastrukturalnych.

Ustalenia planu ogólnego w zakresie wyznaczenia stref planistycznych, określenia gminnych standardów urbanistycznych oraz wskazania obszarów uzupełnienia zabudowy i obszaru zabudowy śródmiejskiej pozwalają na uporządkowanie struktury przestrzennej gminy oraz ograniczenie rozpraszania zabudowy. Przyjęte rozwiązania zmierzają do racjonalnego wykorzystania istniejącej infrastruktury, minimalizując jednocześnie potencjalną presję na obszary cenne przyrodniczo, takie jak dolina Gwdy z dopływami, tereny leśne, torfowiska i tereny podmokłe, które pełnią istotne funkcje hydrologiczne, klimatyczne i krajobrazowe w strukturze przestrzennej gminy.

Uwzględniając powyższe, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego gminy Czarne nie powinna skutkować znaczącym negatywnym wpływem na środowisko. Dokument stanowi narzędzie wspierające zrównoważony rozwój przestrzenny gminy i może zostać przyjęty bez konieczności wprowadzania rozwiązań alternatywnych bądź kompensacyjnych.

2) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy ooś

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 oraz art. 58 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy projekt planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Człuchowie.

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Projekt Prognozy łącznie z projektem planu ogólnego był poddany konsultacjom społecznym zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.), w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Czarne, w dniach od 9 marca 2026 r. do 10 kwietnia 2026 r. O terminie konsultacji oraz możliwości i terminie wnoszenia uwag i wzięcia udziału w ankiecie, podano do publicznej wiadomości informację w prasie oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Czarne, tablicach ogłoszeń sołectw, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Czarne i stronie www gminy.

W trakcie konsultacji społecznych do projektu planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, wpłynęło 11 pism z uwagami. Żadna z nich nie dotyczyła bezpośrednio prognozy oddziaływania na środowisko.

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Ponieważ żadne z podanych w prognozie oddziaływań nie miało zasięgu transgranicznego, postępowania w tej sprawie nie prowadzono.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Według prognozy, plan ogólny nie powoduje wprowadzania funkcji i związanych z nimi oddziaływań, które skutkowałyby zmianami w środowisku i wymagałyby prowadzenia monitoringu środowiska, przewidzianego w art. 55 pkt 5 ustawy ooś.

6) Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przeprowadzono analizę wariantową, która wykazała, iż projekt planu ogólnego opracowano w sposób minimalizujący potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko, zarówno w skali lokalnej, jak i całej gminy, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz obowiązującymi regulacjami prawnymi. Dla celów analizy porównawczej rozważono również wariant alternatywny – zakładający brak uchwalenia planu ogólnego i utrzymanie dotychczasowego stanu planistycznego, tj. funkcjonowania wyłącznie na podstawie obecnego Studium oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wariant ten skutkowałby: ograniczeniem możliwości kompleksowego zarządzania przestrzenią gminy; zwiększoną presją urbanizacyjną na obszary o wysokich walorach przyrodniczych; brakiem dostosowania dokumentów planistycznych do obowiązujących przepisów prawa, w szczególności wynikających z nowelizacji ustawy planistycznej z 2023 r.

Mając powyższe na uwadze, jako wariant preferowany przyjęto realizację planu ogólnego w zaproponowanym kształcie. Rozwiązania przyjęte w dokumencie zostały ocenione jako optymalne, zarówno pod względem gospodarczym, społecznym, jak i środowiskowym.

Projekt planu ogólnego gminy Czarne uwzględnia wyniki analiz przestrzennych, środowiskowych i infrastrukturalnych, a także postulaty zgłaszane w toku procedury planistycznej. Zaproponowane strefy planistyczne oraz standardy urbanistyczne stanowią racjonalną podstawę do dalszego, zrównoważonego rozwoju gminy, gwarantując zgodność z przepisami oraz spójność z polityką przestrzenną na poziomie lokalnym i regionalnym. Podsumowując, projekt planu ogólnego gminy Czarne sprzyja zrównoważonemu rozwojowi, łącząc potrzeby społeczne i rozwojowe z ochroną zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Ustalenia planu nie powinny prowadzić do znaczącego pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Wszelkie potencjalne oddziaływania będą przedmiotem szczegółowych analiz na kolejnych etapach planowania, przede wszystkim w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub procedur oceny oddziaływania na środowisko.

Burmistrz Gminy Czarne